श्रीमद् भागवत का यह सार
भगवद् भक्ति ही आधार

શ્રી મદ્ભાગવત રસિક કુટુંબ

યુગલ ગીત

रोम रोम श्रीकृष्ण में डूबा, अंग अंग से उठती प्रीत।
अद्भुत छटा निहार प्रभु की, गोपियां गाती युगल गीत।।

નારાયણં(ન્) નમસ્કૃત્ય, નરં(ઞ્) ચૈવ નરોત્તમમ્.
દેવીં(મ્) સરસ્વતીં(મ્) વ્યાસં(ન્), તતો જયમુદીરયેત્.
નામસઙ્કીર્તનં(મ્) યસ્ય, સર્વપાપપ્રણાશનમ્.
પ્રણામો દુઃખશમનસ્, તં(ન્) નમામિ હરિં(મ્) પરમ્.

શ્રીમદ્ભાગવતમહાપુરાણમ્

દશમઃ સ્કન્ધઃ

.. અથ પઞ્ચત્રિંશોઽધ્યાયઃ ..

શ્રીશુક ઉવાચ

ગોપ્યઃ(ખ્) કૃષ્ણે વનં(મ્) યાતે, તમનુદ્રુતચેતસઃ .
કૃષ્ણલીલાઃ(ફ્) પ્રગાયન્ત્યો, નિન્યુર્દુઃખેન વાસરાન્ .. ૧..

તમનુદ્રુ + તચેતસઃ, નિન્યુર્ + દુઃખેન

ગોપ્ય ઊચુઃ

વામબાહુકૃતવામકપોલો,
વલ્ગિતભ્રુરધરાર્પિતવેણુમ્ .
કોમલાઙ્ગુલિભિરાશ્રિતમાર્ગં(ઙ્)
ગોપ્ય ઈરયતિ યત્ર મુકુન્દઃ .. ૨..

વામ + બાહુકૃતવા + મકપોલો , વલ્ગિત + ભ્રુરધરાર્ + પિતવેણુમ્ ,

કોમલા(ઙ્) + ગુલિભિરા + શ્રિતમાર્ગં(ઙ્)

વ્યોમયાનવનિતાઃ(સ્) સહસિદ્ધૈર્-
વિસ્મિતાસ્તદુપધાર્ય સલજ્જાઃ .
કામમાર્ગણસમર્પિતચિત્તાઃ(ખ્)
કશ્મલં(મ્) યયુરપસ્મૃતનીવ્યઃ .. ૩..

વ્યોમયા + નવનિતાઃ(સ્), વિસ્મિતાસ્ + તદ્ + પધાર્ય

કામ + માર્ગણ + સમર્પિત + ચિત્તાઃ(ખ્)

યયુ + રપસ્ + મૃતનીવ્યઃ

હન્ત ચિત્રમબલાઃ(શ્) શૃણુતેદં(મ્),
હારહાસ ઉરસિ સ્થિરવિદ્યુત્ .
નન્દસૂનુરયમાર્તજનાનાં(ન્)
નર્મદો યર્હિ કૂજિતવેણુઃ .. ૪..

ચિત્ર + મબલાઃ(શ્), નન્દ + સૂનુ + રયમાર્ત + જનાનાં(ન્)

વૃન્દશો વ્રજવૃષા મૃગગાવો,
વેણુવાદ્યહૃતચેતસ આરાત્ .
દન્તદષ્ટકવલા ધૃતકર્ણા,
નિદ્રિતા લિખિતચિત્રમિવાસન્ .. ૫..

વેણુ + વાદ્ય + હૃતચેતસ , દન્ત + દષ્ટ + કવલા ,
લિખિત + ચિત્ર + મિવાસન્

બર્હિણસ્તબકધાતુપલાશૈર્-
બદ્ધમલ્લપરિબર્હવિડમ્બઃ .
કર્હિચિત્ સબલ આલિ સ ગોપૈર્-
ગાઃ(સ્) સમાહ્વયતિ યત્ર મુકુન્દઃ .. ૬..

બર્હિણસ્ + તબકધા + તુપલાશૈર્ ,
બદ્ધ + મલ્લ + પરિબર્હ + વિડમ્બઃ , સમાહ્ + વયતિ

તર્હિ ભગ્નગતયઃ(સ્) સરિતો વૈ,
તત્પદામ્બુજરજોઽનિલનીતમ્ .
સ્પૃહયતીર્વયમિવાબહુપુણ્યાઃ(ફ્)
પ્રેમવેપિતભુજાઃ(સ્) સ્તિમિતાપઃ .. ૭..

ભગ્ન + ગતયઃ(સ્), તત્પદામ્ + બુજરજોઽ + નિલનીતમ્

સ્પૃહયતીર્ + વયમિવા + બહુપુણ્યાઃ(ફ્) ,

પ્રેમ + વેપિત + ભુજાઃ(સ્)

અનુચરૈઃ(સ્) સમનુવર્ણિતવીર્ય,
આદિપૂરુષ ઇવાચલભૂતિઃ .
વનચરો ગિરિતટેષુ ચરન્તીર્-
વેણુનાઽઽહ્વયતિ ગાઃ(સ્) સ યદા હિ .. ૮..

સમ + નુવર્ણિ + તવીર્ય , ઇવા + ચલભૂતિઃ,

વેણુનાઽઽહ્ + વયતિ

વનલતાસ્તરવ આત્મનિ વિષ્ણું(મ્),
વ્યં(ઞ્)જયન્ત્ય ઇવ પુષ્પફલાઢ્યાઃ .
પ્રણતભારવિટપા મધુધારાઃ(ફ્)
પ્રેમહૃષ્ટતનવઃ(સ્) સસૃજુઃ(સ્) સ્મ .. ૯..

વનલતાસ્ + તરવ ,પુષ્પ + ફલાઢ્યાઃ, પ્રણત + ભાર + વિટપા ,

પ્રેમ + હૃષ્ટ + તનવઃ(સ્)

દર્શનીયતિલકો વનમાલા-
દિવ્યગન્ધતુલસીમધુમત્તૈઃ .
અલિકુલૈરલઘુગીતમભીષ્ટ-
માદ્રિયન્ યર્હિ સન્ધિતવેણુઃ .. ૧૦..

દર્શની + યતિલકો , દિવ્યગન્ધ + તુલસી + મધુમત્તૈઃ

અલિકુલૈ + રલઘુગી+ તમભીષ્ટ , સન્ધિ + તવેણુઃ

સરસિ સારસહં(વ્)સવિહઙ્ગાશ્-
ચારુગીતહૃતચેતસ એત્ય .
હરિમુપાસત તે યતચિત્તા,
હન્ત મીલિતદૃશો ધૃતમૌનાઃ .. ૧૧..

સારસહં(વ્)સ + વિહઙ્ગાશ્ , ચારુ + ગીતહૃત + ચેતસ, હરિ + મુપાસત , મીલિ + તદૃશો

સહબલઃ(સ્) સ્રગવતં(વ્)સવિલાસઃ(સ્),
સાનુષુ ક્ષિતિભૃતો વ્રજદેવ્યઃ .
હર્ષયન્ યર્હિ વેણુરવેણ,
જાતહર્ષ ઉપરમ્ભતિ વિશ્વમ્ .. ૧૨..

સ્રગવતં(વ્) + સવિલાસઃ(સ્), ક્ષિતિ + ભૃતો ,વેણુ + રવેણ

મહદતિક્રમણશં(ઙ્)કિતચેતા,
મન્દમન્દમનુગર્જતિ મેઘઃ .
સુહૃદમભ્યવર્ષત્ સુમનોભિશ્
છાયયા ચ વિદધત્ પ્રતપત્રમ્ .. ૧૩..

મહદતિ + ક્રમણશં(ઙ્) + કિતચેતા ,મન્દ + મન્દ + મનુગર્જતિ , સુહૃદમભ્ + યવર્ષત્

વિવિધગોપચરણેષુ વિદગ્ધો,
વેણુવાદ્ય ઉરુધા નિજશિક્ષાઃ .
તવ સુતઃ(સ્) સતિ યદાધરબિમ્બે
દત્તવેણુરનયત્ સ્વરજાતીઃ .. ૧૪..

વિવિધ + ગોપ + ચરણેષુ , યદા + ધરબિમ્બે , દત્તવેણુ + રનયત્

સવનશસ્તદુપધાર્ય સુરેશાઃ(શ્),
શક્રશર્વપરમેષ્ઠિપુરોગાઃ .
કવય આનતકન્ધરચિત્તાઃ(ખ્)
કશ્મલં(મ્) યયુરનિશ્ચિતતત્ત્વાઃ .. ૧૫..

સવનશસ્ + તદુ + પધાર્ય, શક્રશર્વ + પરમેષ્ઠિ + પુરોગાઃ આનત + કન્ધ + રચિત્તાઃ(ખ્) ,યયુ + રનિશ્ચિત+ તત્ત્વાઃ

નિજપદાબ્જદલૈર્ધ્વજવજ-
નીરજા(ઙ્)કુશવિચિત્રલલામૈઃ .
વ્રજભુવઃ(શ્) શમયન્ ખુરતોદં(મ્),
વર્ષ્મધુર્યગતિરીડિતવેણુઃ .. ૧૬..

નિજપદાબ્ + જદલૈર્ + ધ્વજ + વજ , નીરજા(ઙ્) + કુશવિચિત્ર + લલામૈઃ , વર્ષ્મ + ધુર્યગતિ + રીડિત + વેણુઃ

વ્રજતિ તેન વયં(મ્) સવિલાસ,
વીક્ષણાર્પિતમનોભવવેગાઃ .
કુજગતિં(ઙ્) ગમિતા ન વિદામઃ(ખ્)
કશ્મલેન કબરં(મ્) વસનં(મ્) વા .. ૧૭..

વીક્ષણાર્ + પિતમનો + ભવવેગાઃ

મણિધરઃ(ખ્) ક્વચિદાગણયન્ ગા,
માલયા દયિતગન્ધતુલસ્યાઃ .
પ્રણયિનોઽનુચરસ્ય કદાં(વ્)સે,
પ્રક્ષિપન્ ભુજમગાયત યત્ર .. ૧૮..

ક્વચિદા + ગણયન્ , દયિત + ગન્ધ + તુલસ્યાઃ , પ્રણયિનોઽ + નુચરસ્ય

ક્વણિતવેણુરવવં(ઞ્) ચિતચિત્તાઃ(ખ્)
કૃષ્ણમન્વસત કૃષ્ણગૃહિણ્યઃ .
ગુણગણાર્ણમનુગત્ય હરિણ્યો,
ગોપિકા ઇવ વિમુક્તગૃહાશાઃ .. ૧૯..

ક્વણિત + વેણુ + રવવં(ઞ્) + ચિતચિત્તાઃ(ખ્), કૃષ્ણ + મન્ + વસત

ગુણગણાર્ + ણમનુગત્ય , વિમુક્ત + ગૃહાશાઃ

કુન્દદામકૃતકૌતુકવેષો,
ગોપગોધનવૃતો યમુનાયામ્ .
નન્દસૂનુરનઘે તવ વત્સો,
નર્મદઃ(ફ્) પ્રણયિનાં(મ્) વિજહાર .. ૨૦..

કુન્દદા + મકૃત + કૌતુકવેષો , ગોપ + ગોધ + નવૃતો ,નન્દસૂ + નુરનઘે

મન્દવાયુરુપવાત્યનુકૂલં(મ્)
માનયન્ મલયજસ્પર્શેન .
વન્દિનસ્તમુપદેવગણા યે,
વાદ્યગીતબલિભિઃ(ફ્) પરિવવ્રુઃ .. ૨૧..

મન્દ + વાયુરુપ + વાત્ય + નુકૂલં(મ્) , મલય + જસ્પર્શેન

વન્દિનસ્ + તમુપ + દેવગણા , વાદ્ય + ગીત + બલિભિઃ(ફ્)

વત્સલો વ્રજગવાં(મ્) યદગધ્રો,
વન્દ્યમાનચરણઃ(ફ્) પથિ વૃદ્ધૈઃ .
કૃત્સ્નગોધનમુપોહ્ય દિનાન્તે,
ગીતવેણુરનુગેડિતકીર્તિઃ .. ૨૨..

વન્દ્યમા + નચરણઃ(ફ્) , કૃત્સ્ન + ગોધ + નમુપોહ્ય , ગીત + વેણુરનુ + ગેડિત + કીર્તિઃ

ઉત્સવં(મ્) શ્રમરુચાપિ દૃશીના-
મુન્નયન્ ખુરરજશ્છુરિતસ્રક્ .
દિત્સયૈતિ સુહૃદાશિષ એષ,
દેવકીજઠરભૂરુડુરાજઃ .. ૨૩..

ખુર + રજશ્ + છુરિત + સ્રક્ , દેવકી + જઠરભૂ + રુડુરાજઃ

મદવિઘૂર્ણિતલોચન ઈષન્,
માનદઃ(સ્) સ્વસુહૃદાં(મ્) વનમાલી .
બદરપાણ્ડુવદનો મૃદુગણ્ડં(મ્)
મણ્ડયન્ કનકકુણ્ડલલક્ષ્મ્યા .. ૨૪..

મદવિઘૂર્ + ણિત + લોચન ,બદર + પાણ્ડુ + વદનો , કનક + કુણ્ડલ + લક્ષ્મ્યા

યદુપતિર્દ્વિરદરાજવિહારો,
યામિનીપતિરિવૈષ દિનાન્તે .
મુદિતવક્ત્ર ઉપયાતિ દુરન્તં(મ્)
મોચયન્ વ્રજગવાં(ન્) દિનતાપમ્ .. ૨૫..

યદુપતિર્ + દ્વિર + દરાજ + વિહારો , યામિની + પતિ + રિવૈષ ,મુદિ + તવક્ત્ર

શ્રીશુક ઉવાચ

એવં(મ્) વ્રજસ્ત્રિયો રાજન્, કૃષ્ણલીલા નુ ગાયતીઃ .

રેમિરેઽહઃ(સ્)સુ તચ્ચિત્તાસ્- તન્મનસ્કા મહોદયાઃ .. ૨૬..

તય્ + ચિત્તાસ્

ઇતિ શ્રીમદ્ભાગવતે મહાપુરાણે પારમહંસ્યાં સંહિતાયાં(ન્)

દશમસ્કન્ધે પૂર્વાર્ધે વૃન્દાવનક્રીડાયાં(ઙ્) ગોપિકાયુગલગીતં(ન્) નામ પઞ્ચત્રિંશોઽધ્યાયઃ

ૐ પૂર્ણમદઃ(ફ્) પૂર્ણમિદં(મ્) પૂર્ણાત્પૂર્ણમુદચ્યતે

પૂર્ણસ્ય પૂર્ણમાદાય પૂર્ણમેવાવશિષ્યતે.

ૐ શાન્તિઃ(શ્) શાન્તિઃ(શ્) શાન્તિઃ